

ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԶԱՅՆ

ԵՐՄՈՅՋԱԿ
ՆՈՅԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԸ

ՕՐԳԱՆ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ԲԵՅՈՒՇԵՒ Է ԲԱԺ-ԱՆՈՐԴ-ԱՊ-ՐՈՒԹԻՒՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԶԱՅՆ (օրաթերթի)

ԲԵԺԱՆՈՐԴԱԿԱՆ Է

1 ամիս	8 ր.	3 ամիս	21 ր.
2 ամիս	15 ր.	4 ամիս	25 ր.

ԱՌԱՆՁԻՆ ՀԱՍԱՐԸ 50 ԿՈՊ.

Հասցեն՝ Тифлисъ, Головинскій проул. № 25. Tiflis. Rédaction du journal «Jougovrdi Dzain». Телефонъ 10-39.

Խմբագրութիւնը բաց է սաեւն or (բացի կիրակի եւ տոհմաբան ժամեր 9—2-ը, խի գրասենեակը նաեւ երեկ ժ. 6—8:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԸՆԴՈՒՆԻՈՒՄ ԵՆ ԱՄԵՆ ԼԵՁՈՒՈՎ

ՏՈՂԱՅԵՂԻՆ

Առաջին երեսի վրայ 50 կոպ
Վերջին երեսի վրայ 30 կոպ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԼՈՒՐԵՐ

Ֆրոնտում հանգիստ է:

Յեղափոխութեան նոր ցնցումներ Գերմանիայում:

Գերմանիայի եւ Լեհաստանի վեր:

Դաշնակիցների տպառնային գրաւել

Գերմանիան:

Մօտալուս յեղաերջումը Թիւրքիայում:

Բ Յ Ե Կ Ա Պ Ե Տ

3. ՄԵԼԻՔ-ՆՈՒԲԱՐԵԱՆ

Նախկին Իսպանիայի սահմանապահ զորքերը եւ կայսերական զորքերը մասնաձուլուելով, Ֆրոնտում հանգիստ է առնելով: Ընդունելով մեծ քանակությամբ զենք-զինամթերքի ամեն օր երկիրը մասը 5-7-ը Մոնտեպելեի մարտնչառ 3-ին 16-69-ը:

Բ Յ Ե Կ Ա Պ Ե Տ

Գ. ՄԵՐԱՐԵԱՆ

Նախկին անգլիացի Գալիսիա եւ Մասսիուայի ճամբարացիների կրկնակալները: Մասնաձուլուելով հրահրումներով, բախված եւ սեփական ընդունելով իր ընտանեկան և իշխանի իշխանութեան կարգադրմանը: Հնարարականը և բարձրագույնը X Հասարակական Մեծ օր, 9-1 և 5-8 ժամը երեկ, Բնարարականը 12-ին 23-ին 7-92-ը:

Բ Յ Ե Կ Ա Պ Ե Տ

ԳՐ. 3. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Նախկին անգլիացի ժոնդարները համարյաբար կորսվել են և պրոպագանդայի կոնցրետային զրկումները մասնաձուլուելով: Մասնաձուլուելով ընտանեկան և իշխանի իշխանությանը: Ընդունելով մեծ քանակությամբ զենք-զինամթերքի ամեն օր երկիրը մասը 5-7-ը Մոնտեպելեի մարտնչառ 3-ին 16-69-ը:

Թիւրքիա, 28 դեկտեմբերի

ՀԱՅ ԲԱՆՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴԻՐԸ

Քանիցս անգամ մենք արգելու մասնանշխ եւր այն հանգամանքը, որ Անդրկովկասի պայմաններում սոցիալիստական ինտելիգենցիան կարող էր սեղանի վրայ դնուել հարցը: Եւ այժմ վերջնականապէս պարզուել է, որ մեր տեսակետը եղել է միանշանկաբար իրաւապէս և արդար:

Այդ չի նշանակում, ի հարկէ, որ սոցիալիզմի գաղափարը բոլոր էութեան ազգայնութեան արտառայութիւն է, եւ թէ զանազան կողմերը և կուսակցութիւնները, որոնք այդպիսի գործադրութիւն են ստալիս այդ գաղափարին: Սակայն մենք համոզուած ենք, որ սոցիալիզմի անհրաժեշտօրէն չի էլ բոլորում և ազգերի համերաշխութիւնը: Եթէ սոցիալիզմը, ինչպէս մենք տեսնում ենք ըստ գաղափարի երկիրներում, հանգիստում է, որպէս սոցիալական բեֆորմների թելը բարձրականութեան սկզբունքի գործադրութիւնը, որ նշանակում է պետութեան միջամտութիւնը գործատեղերի և բանուորների անտեսական փոխադարձութիւնների մէջ:

Քանի որ բանուոր գաղափարը շահագրգռում է, որ իր երկրի արդիւնաբերութիւնը զարգանայ, որովհետեւ միայն զարգացած արդիւնաբերութեան հողի վրայ դեմոկրատական պետութիւնը հնարաւորութիւն ունի իրագործել բանուորութեան օգտին ուղղուած սոցիալական բարեկաւուսները, իսկ ինքը բանուոր գաղափարը զիջումներ ստանայ գրամատերերից աշխատավարձի և աշխատանքի օրուայ վերաբերմամբ, միանշանկապէս պարզ է, որ բանուոր գաղափարը, իր գաղափարային անտեսական շահերը ի նկատի առնելով, պիտի պաշտպանի ևս իր ազգային արդիւնաբերութիւնը և նրա յենարան—պետութեան շահերը: Այս պատճառով, բոլոր բարձրակարգ և անտեսապէս զարգացած երկիրներում կազմակերպուած բանուորները, թէև հետեւում են, այն էլ մասամբ, սոցիալիզմին, բայց որովհետեւ նրանք ըմբռնում են սոցիալիզմը, որպէս իրենց պետութեան կողմից գործադրող սոցիալական բեֆորմների սկզբունք, նրանք, սոցիալիստ լինելով հանդերձ, արձաբին աշխարհի վերաբերմամբ պաշտպանում են իրենց պետութեան և բոլորնապ ազգի շահերը:

Իրանով բացատուած է, որ Սերայի և Մանրիայի սոցիալիստական կուսակցութիւնները կանգնած են սոցիալիստական հողի վրայ և երբեմն բռնում են շոքիստական ընթացք: Եւ այլ կերպ չի կարող լինել քանի որ այսպէս ըմբռնուած սոցիալիզմը ոչ մի կողմ չունի ազգային փոխադարձութիւնների հետ, քանի որ այդ գաղափարը և ազգերի եղբայրութեան գաղափարը գտնուում են գանազան մահաբանների վրայ: Աւրեմն բանուոր գաղափարը, որ հետեւում է սոցիալիզմին, գրգռում իր անտեսական գաղափարային շահերից, այն գաղափարային շահը ի նկատի առնելով:

Կարող է միևնույն ժամանակ լինել ազգամու իր բուրժուազիայի հետ միասին, (Գերմանիայի սոցիալ-դեմոկրատ բանուորները համաշխարհային պատերազմի վերաբերմամբ), կամ, քննադատակր, բուրժուազիայի հետ միասին հետեւել խողազ քաղաքականութեանը (օրինակ, Վրաստանի հայ բանուորների և գրամատերերի խոշորագոյն մասը, ինչպէս խոստովանում է «Сол. Демок.» թերթը, կողմնակից են Անդրկովկասի միացմանը):

Պարզ է, ուրեմն, որ բանուոր գաղափարի անտեսական շահը գրաւական չէ, որ նրա գաղափարային գաղափարը, այսինքն սոցիալական բեֆորմների, կամ սոցիալիզմի, գաղափարը անպայման պիտի լինի խողազախրական:

Սակայն, մեզ մօտ պարծող սոցիալիստները շարունակում են պնդել, որ իրը թէ սոցիալիստական կուսակցութիւնները ոչ թէ անպայման պիտի համարուեն միջազգային, բայց թէ մինչև անգամ սոցիալիզմը աշխարհի երեսին միակ խողազախրական գաղափարն է, և ով որ սոցիալիստ չէ, անպայման ազգամու պիտի հանգիստանայ:

Վերջի ժամանակները նկատուում է, որ այն յեղափոխական հակապետական և ազգային տեսակետը նորից լինում են գրգռում եւ Բուրաստանի մեծ շիկները և սոցիալիստ-յեղափոխականները: Այս կուսակցութիւնները մի ժամանակ համարուում էին բուրժուազիայի ոչ պայման շոքիստ քաղաքականութեանը, և անտեսապէս, Բուրաստանի սոցիալիզմը հոչուում էր ամբողջ աշխարհում, որպէս անտեսազգային և անհամադրաբար անտեսական և անհամադրաբար անտեսական և անհամադրաբար անտեսական և անհամադրաբար անտեսական:

Սա արգելու մի տեսակետ է, որը մենք պիտի պարզապէս յայտարարենք ոչ անկեղծ, եթէ նա վերաբերում է սոցիալիստական ուժեղ կազմակերպութիւններին կամ գանազան պետութիւնների սոցիալիստական բանակի մեծամասնութեանը, աւելի ճիշտ ասած՝ «պաշտօնական» սոցիալիստական ինտելիգենցիան: Այստեղ կարիք չկայ բերել օրինակներ, քանի որ մենք յաճախ առիթ ունենք քննադատելու մեր երկրի պայման սոցիալիստական կուսակցութիւնները, որպէս անտեսական և անհամադրաբար ազգամու ու շոքիստ հոչուներ:

Բայց մեզ կարող են ասուրկել, որ այդ բոլոր հոչումները «իշխական» սոցիալիստական չեն, այսպէս են արտառայուած, օրինակ, «Մշակ»-ում բուն գրած «ինտելիգենցիաները», որ Մենք ընդունում ենք այս անարկութիւնը: Բայց այդ զէպրում միակ «իշխական» սոցիալիզմը պիտի համարուի ուղղափառ մարքիզմը, որը ժրտում է և ազգային սկզբունքը, և պետութիւնը, և այժմեան «պաշտօնական» սոցիալիստների սոցիալիստական թելը ջարդարականութիւնը: Այժմեան սոցիալիստական չոստիստական և նոստիստական մէջ այս տեսակետը դաւանում էին մի ժամանակ բուրժուազիան, երբ որ նրանք զեն ձգտում էին իշխանութեանը, և անտեսաբար, ընդգրկում են այն «փոքրամասնութիւնները», որոնք համարուել էին պատերազմի ընթացքին ձիւմերթալը և հինապէ կոնֆուսիսների շուրջը:

Վերջի ժամանակները նկատուում է, որ այն յեղափոխական հակապետական և ազգային տեսակետը նորից լինում են գրգռում եւ Բուրաստանի մեծ շիկները և սոցիալիստ-յեղափոխականները: Այս կուսակցութիւնները մի ժամանակ համարուում էին բուրժուազիայի ոչ պայման շոքիստ քաղաքականութեանը, և անտեսապէս, Բուրաստանի սոցիալիզմը հոչուում էր ամբողջ աշխարհում, որպէս անտեսական և անհամադրաբար անտեսական և անհամադրաբար անտեսական և անհամադրաբար անտեսական:

